

Zikir Dersi Tarifi

Allah'ın *celle celalühü* emrini tekrar etmesine hacet kalmadı Allahu Teâlâ hazretleri Kur'ân-ı Kerîm'de zikretmeyi 80 kûsür yerde

a. Zikir Şerefli Bir İbadettir

Zikir aynı zamanda çok şerefli bir ibadettir. Onu bileceksiniz. Allahu Teâlâ hazretleri buyuruyor ki;

فَاذْكُرُونِي أَذْكَرْكُمْ¹

Siz beni zikredin, o zaman ben de sizi zikrederim. Bundan büyük şeref olmaz. Alemlerin Rabbi seni zikredecek, sen onu zikredersen. O bakımdan şerefli dir. Aynı zamanda çok sevaplı bir ibadettir. Çok kolay olduğu halde.

Hacca gidene bir çok mecburiyetler var. Parası olması lazım, sıhhatli olması lazım, kontenjane girmesi lazım, kurada çıkması lazım... Bir sürü meşakkat var, zorluk var. Sıhhati müsait değilse bedel gönderiyor. Zengin değilse hacca

¹ 2/ Bakara, 152.

gitmek farz olmuyor. Namaz kılmak da oruç tutmak da kendine göre şartları, zorlukları olan ibadetlerdir.

Herkes oruç tutamıyor. “Doktor müsaade etmiyor. Şekerim var. Oruç tutarsam şöyle olur böyle olur, sıhhatim tehlikeye girer.” diyor. Tamam. Bir tabîb-i müslim-i hâzık, mesleğinde mahir doktor “Sen oruç tutma.” derse o zaman fidye verirsin, sıhhatin elvermiyor diye oruç tutmayabilirsin.

Namaz fedakarlık işidir. Kış gününde, şadırvanda abdest alacak. Kollarını sıvayacak, elleri pancar gibi kıpkırmızı olacak. Camiye gelecek, namaz kılacak. Evde binbir zorlukla ütülediği güzelim pantolonu kırışacak, soba borusu dirseğine benzeyecek. Dışarda başkaları beğenmez. 10 dakika, 15 dakika, 20 dakika sürer. Kimisi abdest almaktan gocunur, çekinir, üşenir kimisi namaz kılmaktan tembellenir.

وَإِذَا قَامُوا إِلَى الصَّلَاةِ قَامُوا كُسَالَى يُرَآؤُنَ
النَّاسَ وَلَا يَذْكُرُونَ اللَّهَ إِلَّا قَلِيلًا²

Namazın da kendine göre zorlukları var. Ya-
panlara da mükâfatları o bakımdan derecesi
var, sevabı var.

Ama zikrin nesi var ki zikirde bucak bucak ka-
çıyor bu insanlar? Allah Kur'an'da "Zikredin."
diye emrettiği halde şeytan nasıl kandırıyor
müslümanları? O kadar kolay ibadeti şeytan bu
insanlara allem ediyor kallem ediyor, çarığı
ters giydirip de nasıl yapıyor da bu kadar kolay
ibadeti yaptırmıyor.

Abdest istemez, zahmet istemez, sıhhat iste-
mez... Hasta olan insan da zikredebilir, ab-
desti olmayan insan da zikredebilir. Para iste-
mez... Allah 'zikret' diyor da sen niye zikret-
miyorsun be adam!

Ben de hû çekicilerden mi olacağım?

² 4/ Nisa, 142.

Ya hû çekmeyi sana kötü gösteren kim? Zikri sana kötü gösteren ne? Tesbihi sana kötü gösteren kim? Niçin kötü gösteriliyor? Neresi kötü?

Allah'ın emrettiği şey kötü olur mu, bir. Her şeyden önce Allah emretmiş. Allah'ın emrettiği şey kötü olur mu? Hem bunu kâfir değil münafık değil müslümanlar da söylüyor. “Aman zikretme, tarikate girme, delirirsin, oynatırsın.” diyor. Karısına “Tarikate katiyen rızam yok, iznim yok. Boşarım seni, benden boş ol.” diyor, şöyle diyor, böyle diyor. Allah “Zikret” diyor, o mâni oluyor. Şeytan herkesin damarına bir başka yoldan girip zihnini bir başka şekilde çeliyor.

Ama Ebû Hureyre *radıyallahu anh*'ın iki bin düğümlü ipi vardı. İki bin taneli tesbihi vardı. Her akşam onu çekmeden yatmazdı. Sahâbe-i kirâm sabahlara kadar zikrederlerdi. Peygamber Efendimiz zikrederdi. Zaten ben size Peygamber Efendimiz'in tavsiye ettiği zikirleri söyleyeceğim. O bakımdan günlük zikirleri yapacaksınız. Efendimiz'in tavsiye ettiği zikirleri yapacaksınız muhterem kardeşlerim.

Zikri istediğiniz zamanda yapabilirsiniz. Sabah, öğlen, ikindi, akşam, gece, gündüz... Topluca yapabilirsiniz, yarısı eksik kaldı tamamlayabilirsiniz, parça parça yapabilirsiniz. Oturarak yapabilirsiniz, vasıtada yapabilirsiniz, yürürken yapabilirsiniz... Her türlü kolaylık var. Çok da büyük sevap var. Çok büyük sevabı hakkında da bilgi vereyim de şevkiniz artsın.

Allah müslümanların yaptığı ibadetlere bire bir mükafat vermiyor. En aşağı bire on veriyor.

الْحَسَنَةُ بِعَشْرِ أَمْثَالِهَا

Bire 10 veriyor. Bir yapıyor, mükafatı on misli veriyor. Bazen bire 70, 700 veriyor.

نَفَقَتُكَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِسَبْعِمِائَةٍ

Nafakatüke fi-sebîlillah bi-seb'i mi'eti. Allah yoluna sarf ettiğin para bire 700'dür.

Buradan Çeçenistan'a para gönderdin. Orada Çerkez kardeşlerimiz var. Bire 700. Bir milyon göndersen 700 milyon göndermiş gibi sevap kazanıyorsun. İki milyon göndersen, milyarı aşıyor. Neden? Allah yolunda infak etmenin,

fi-sebilillah sarf etmenin mükâfatı bire 700'dür. Hadîs-i şerîfte böyle bildiriliyor.

Kur'ân-ı Kerîm'de de buna işaret var.

أَنْبَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلٍ فِي كُلِّ سُنْبُلَةٍ مِائَةٌ حَبَّةٌ³

Bir tane yere ekildiği zaman yedi başak veriyor. Her başakta 100 tane var. Bir tane 700 oluyor. İşte bunun gibi Allah kendi yolunda masraf yapanlara bire 700 mükafat veriyor. Çok sevap.

Demek ki ben iki milyon versem milyarı aşacağım, sevap bakımından. O kadar harcamış gibi sevap kazanacağım. Bosna var, Hersek var, Düzce'nin içinde nice gariban fukara var, nice yapılacak hizmetler var. Çok!

Bir hadîs-i şerîfte de Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz buyuruyor ki;

³ 2/ Bakara, 261.

ذکر اللہ تعالیٰ افضل عند اللہ من النفقة فی

سبیل اللہ بمائة درجة

Zikretmek, Allah yolunda para vermekten 100 kat daha fazla sevaplıdır. O 700'dü. Bunun sevabı 70 bindir. Bunu ispat eden başka hadîs-i şerîfler de var.

Zikrullahın mükâfatı bire 70 bindir.

Bir kez Allah dese aşk ile lisan.

Dökülür cümle günah misli hazan.

dediği gibi. Bir kere *Allah* desen, 70 bin defa... Allah ne kadar zamanda denilir? Tesbihi eline aldın. *Allah Allah Allah...* 70 bini tamamlayacaksın. O kadar demiş gibi sevap veriyor Allah. Bire 70 bin mükafat.

Bunu içinden söylersen, dilin hiç kıpırdamıyor da kalbin *Allah Allah Allah* diyor. Ağız kapalı, dil, dudak konuşmuyor, içi söylüyor. Söyleyebilir mi? Söyler. Onu mükâfatı 70 kat daha fazladır. 70 binin 70 katı. Kalbinden insan bir kere Allah dese 4 milyon 900 bin misli mükâfatı vardır. Bir de kalbini alıştırdı mı *Allah Allah Allah* diye çalışıyorsa böyle ibrenin nasıl gittiğini,

rakamların nasıl büyüdüğüne, insanın nasıl sevaplar aldığını düşünün.

Bu sevaplar kaçmaz muhterem kardeşlerim. Ömür kahvede geçiyor. Ömür futbol sahasında geçiyor. Ömür aylak oturmakla geçiyor, uzanıp yatmakla geçiyor, boş konuşmayla geçiyor; zikrullah yapılmıyor. Bu sevaplar kaçmaz. Zikir vazifelerinizi ihmal etmeyin. Günün bir zamanında oturun, Allah'ı zikredin.

b. Zikir Ders Tarifi

Zikri yapacağınız zaman kibleye doğru oturun. Gözlerinizi yumun. Arızanız yoksa diz çökün. Sahâbe-i kirâm diz çökerek otururlarmış. Gözlerinizi yumun. Evvela 25 defa *Estağfirullah* diye başlayın. Başlangıç tevbe ve istiğfar. Sonra bir *Fâtiha*, üç [*Ihlâs-ı Şerif*'i] besmeleleriyle okuyun. Sevabını Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz'e ve Peygamber Efendimiz'den bize kadar gelmiş geçmiş, yaşamış göçmüş evliyâullah, mürşid-i kâmilerimizin, meşâyih-i vâsilînimizin ruhlarına hediye edin.

Biliyorsunuz, hadîs-i şerîflerin senet zinciri olduğu gibi evliyâullahın da vazifeyi birbirine

devretmesiyle meydana gelmiş bir senet zinciri vardır, Peygamber Efendimiz'e kadar gider. Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz'den, Hz. Ali Efendimiz'den, Peygamber Efendimiz'den zamanımıza kadar gelen bir silsile vardır. İşte onlara da bu Fâtihaları, İhlasları gönderin. O mübareklerin ruhaniyetlerinden istimdâd eyleyin, manevî himmet ve teveccühlerini, yardımlarını talep ve niyaz eyleyin. Zaman geniş olsa hava soğuk olmasa size bunların hayatımda gördüğüm misalleri anlatsam.

O büyüklerimize de bir *Fâtiha*, üç *Kulhuvalah*'ı [*İhlâs-ı Şerif*'i] okuduk. Sonra gözünüzü kapatacaksınız. Üç şey üzerinde bir müddet düşüneceksiniz. Bir; ölüm. İki; mürşidiniz. Üç; Allah'ın huzurunda olduğunuz.

Ölümü düşünmeye *râbıta-i mevt* yapmak derler. İnsanın hocasını, şeyhini, mürşidini düşünmesine *râbıta-i mürşid* derler. İnsanın Allah'ın kendisini gördüğünü, kendisinin Allah'ın huzurunda olduğunu düşünmesine *râbıta-i huzur* derler. Bu üç şeyi düşüneceksiniz.

Oturacaksınız, gözünüz kapalı; nasıl öleceğinizi, nasıl gömüleceğinizi, kabirde başınıza nelerin geleceğini, kıyametin nasıl kopacağını, kıyamet kopunca neler olacağını, mahşer yerini, mahkeme-i kübrâ'yı, sıratı, cenneti, cehennemi düşüneceksiniz.

Hepimizin içinde nefsimiz var. Nefs-i emmâremiz var. Bizim aleyhimize çalışan, kötülöklere bizi götüren, şeytana uyan bir nefs-i emmâremiz var. Ona diyeceksiniz ki; "Ey nefsim! Akılını başına topla. Bak ölüm var. Öleceksin. Kabir var. Sorgu sual olacak. Kıyamet var. Kabirden kalkacaksın. Ba'sü ba'de'l-mevt olacak. Mahşer yerinde binlerce yıl dîvân-ı ilâhîde bekleyeceksin. Mahkeme-i kübrâ kurulacak, defterlerin açılacak, sevapların günahların ortaya saçılacak, tartılacak, hesabın görülecek, hakkında hüküm verilecek.

Cennetlik olursan sıratı geçip cennete varacaksın, ebedî saadete ereceksin. *Amennâ ve soddaknâ*. Kusurlu isen cehenneme düşeceksin, cayır cayır yanacaksın. Binlerce sene, milyonlarca sene yanacaksın. Çünkü en kısası milyonlarca sene yanmak. En kısası! Bazıları cehenneme girip çıkacak ama en kısası bilmem

kaç milyon sene yanacak. Onun teferruatına girmiyorum. Bir düştü mü milyonlarca sene cayır cayır yanacak cehennemde.

لَا يُقْضَىٰ عَلَيْهِمْ فَيَمُوتُوا⁴

Ölmeyecekler ki azaptan kurtulsunlar. Ölüm yok cehennemde. Yanınca ölmek yok.

كُلَّمَا نَضِجَتْ جُلُودُهُمْ بَدَّلْنَاهُمْ جُلُودًا غَيْرَهَا
لِيَذُوقُوا الْعَذَابَ⁵

Azabı çeksinler diye derileri yanıp kömür gibi kararınca, Allah derilerini yenileyecek, yenisinden yanacak. Ölmek yok, azabı çekmeye devam etmek var. Onun için cehenneme düşmeye çalışmak lazım.

Mü'minlerin cehenneme düşenlerin başka durumları var. Onlar kömür gibi olacaklar, yanacaklar da öyle bir kenarda duracaklar. Allahu Teâlâ hazretleri sonra onları affedeceği zaman nehru'l hayatta yıkayıp affedecek. Nebâtın bittiği gibi yeniden bitecekler, eski

⁴ 35/ Fatır, 36.

⁵ 4/ Nisa, 56.

hâllerine gelecekler. Sonra Allah onları cennete sokacak. O ayrı ama milyonlarca sene cehennemde yanmak var.

“Ey nefsim! Aklını başına topla. Bu hayatın bir imtihan olduğunu unutma. Ölümü unutma. Âhireti unutma. Mahkeme-i kübrâ’yı unutma. Hesabı unutma. Cehennemin dehşetini unutma. Cennetin güzelliğini unutma. Cenneti elinden kaçıрма. Cehenneme kendini düşürme.” diyeceksiniz. Ölümü düşündükten sonra. Şu nefsinize hatırlatacaksınız.

Ölümü düşünmeyi bize Peygamber Efendimiz tavsiye ediyor. Ondan biz de size söylüyoruz. Ölümü düşünmek Efendimiz’in tavsiyesi. Bunu yaptığınız zaman kalbiniz nurlanır, feyziniz artar, nefsiniz ıslah olur, sevabınız çok olur, seyr-i sülûkunuz ilerler, âhirete tedbir almanız mümkün olur, cenneti kazanmaya gayretiniz artar, cehenneme düşmemeye dikkatiniz artar. Onun için bunu yapacaksınız. *Râbıta-i mevt*, bir.

İkincisi; *râbıta-i mürşit* yapacaksınız. Bizi, hocalarınızı göz önüne getirin, karşınızda oturuyoruz diye. Siz de karşımızda oturuyorsunuz,

diye düşünün. Gönlünüzü gönlümüze bağlayın. Gönüllerin birbirlerine bağlanınca evliyâullahın kemâlâtı müridlerin gönlüne akar. Bağlantı olduğu zaman o feyiz, füyüzât gelir. O zaman mürid feyizlerle beslenmeye başlar, manevî bakımdan ilerlemesi başlar.

Bu, radyonun, televizyonun düğmesini ayarlayıp istasyonu bulmak gibi bir şeydir. O zaman büyüklerin silsilesi füyüzâtı, kemâlâtı size gelir. Siz de yaptığınız zikrin tadını duyar, manevî hayatın, tasavvufun güzelliğini anlarsınız. Bunu başardıktan sonra *fenâ-fi's-şeyh* makamına ulaşırsınız. Ondan sonra *fenâfi'r-resûl* makamına geçilir. Ondan sonra insanoğlu çalışırsa daha güzel hâllere yükselebilir. Onun için *râbıta-i mürşid*'i de güzelce yapın.

Ebû Bekr-i Sıddîk Efendimiz'in hafızasından, hayalinden Resûlullah Efendimiz'in hayali gitmezmiş. Daima göz önünde olurmuş. Bu, *fenâfi'r-resûl* makamına ermeye bir misaldir. Onun için siz de bu *râbıta-i mürşid*'i güzelce yapın. O makamlara ulaşmaya çalışın.

Üçüncüsü *râbıta-i huzûr*. Hepimiz Allah'ın huzurundayız ama huzurda olduğumuzun şuurunda değiliz, farkında değiliz. Onu hatırlayacağız. “Yâ Rabbi sen her şeyi görüyorsun. Her şeyi biliyorsun. Alemlerin Rabbisin. Her şeye kadirsin. Ben senin kulunum, sen benim yaratıcısın. Ben sana güzel kulluk etmek istiyorum ama beceremiyorum. Yardım edersen beceririm. Bana yardım eyle yâ Rabbi! Bana tevfikini refîk eyle yâ Rabbi! Beni de sevdiğin kullarının arasına kabul eyle yâ Rabbi! Nefsimi yendir yâ Rabbi! Şeytana beni mağlup düşürme yâ Rabbi!” diye dua edeceksiniz.

Allah'ın huzurunda olduğunuzu düşünün. Bunlar tamam oldu mu insanın içi güzel olur. Bunları böyle güzelce; *râbıta-i mevt*, ölümü düşünmek; *râbıta-i mürşit*, mürşidiyle bağlantıyı sağlamak; *râbıta-i huzûr*, Allah'ın huzurunda olduğunu düşünmek; yaptıktan sonra zikirlerle başlayın.

Evvela 100 *Estağfirullah* çekin, bir. Beş zikir söyleyeceğim Peygamber Efendimiz'den bize.. Evvela 100 defa *Estağfirullah* çekin. Sonra 100 defa *Lâ ilâhe illallah* çekin. Hadis

kitaplarında vardır. Sonra 1000 defa *Allah Allah Allah* deyin. Her 100 defası olunca *İlâhî ente maksûdî ve rıdâke matlûbî.* deyin. “Yâ Rabbi! Benim arzum, maksudum sensin. Başka art niyetim yok. Gayem, arzum, hevesim, hedefim sensin yâ Rabbi! Ben senin rızanı kazanmak istiyorum.” demektir bu söz. Çok ulu bir sözdür. Çok büyük bir sözdür. Çok sevaplı bir sözdür. Bunu zikrin her 100 defası oldukça söyleyeceksiniz. Aklınız başka fikirlere takılmasın, yanlış gayelerle oyalanmayın diye. *İlâhî ente maksûdî ve rıdâke matlûbî.* diyeceksiniz. Bu söz hadîs-i kudsîden alınmadır. Bizim lisanimıza hadîs-i kudsîden adapte edilmiştir. O bakımdan mühim bir sözdür.

Sonra 100 defa da *salavât-ı şerîfe* getireceksiniz, dördüncü vazifeniz. 100 *Estağfirullah*, 100 *Lâ ilâhe illallah*, 1000 defa *Allah Allah* lafza-i celâli çekmek. 100 defa *salavât-ı şerîfe* getirmek. Bu da hadiste vardır. 100 defa da *Kulhuvallahu ehad* [İhlâs-ı Şerîf] suresini okumak.

Bu beş zikri yapın. Ondandır sonra el açın, dua edin, Allah’tan isteyin. Allah *celle celâlühü Ekremü’l-Ekremîn* olduğundan dua edilmesini

sever. Kulu kendisinden istedikçe sever, istedikçe sever, istedikçe de verir. Vereceğini de vaad ediyor. Vaadi haktır, vaadinden hulfü yoktur. Söz verdi mi yapar, sözünde durur. Ya bu dünyada ya âhirette Allah'ın nimetine erersiniz.

“Hocam ben bazen dua ediyorum da istediğimi görmüyor. Mesela babam ölmesin diye dua ettim babam öldü.”

Onun kaderi. O kadar yaşayacak. Sen Allah'tan onun kaderini değiştirmesini istiyorsun. O ölecek, çare yok. Sen de öleceksin, o da ölecek. Ama sen “O yaşasın yâ Rabbi, sıhhat bulsun, afiyet bulsun.” diye dua ettiğinden âhirette mükâfata ereceksin. Hadîs-i şerîfte var. Abdülkâdir-i Geylânî Efendimiz kitaplarında da yazmış bu hadîs-i şerîfi.

Kul, mahşer gününde hesabı görülürken defterinde bazı büyük sevaplar görür. Der ki; “Yâ Rabbi işin doğrusu ben bu sevapları nereden kazanmışım bilmiyorum. Nereden kazandım acaba? Vardır bir sebebi. Melekler yanlış yapmaz. Nereden kazanmışım yâ Rabbi?” diye soracak.

Allahu Teâlâ hazretleri de buyuracak ki; “Ey kulum! Bu senin dünyada yaptığın duanın mükâfatıdır. O duanın karşılığında bu sevabı verdim. İsteddiğin şey benim kaderime uygun olmadığından orada vermedim, burada bu sevabı veriyorum. Binaenaleyh boş yoktur. Mutlaka dua eden kul karlı çıkar.

«الدُّعَاءُ هُوَ الْعِبَادَةُ»

Dua ibadetin ta kendisidir.

الدُّعَاءُ مَخُّ الْعِبَادَةِ

Dua ibadetin özü, iliği, can damarıdır, çok kıymetlidir.

مَنْ لَمْ يَدْعُ اللَّهَ غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِ

Kim duayı terk ederse, dua etmezse, duasıza Allah gazap eder. “Seni hınzır, mendebur, edepsiz, utanmaz, arlanmaz, imansız! Dua bile etmiyorsun!” diye Allah dua etmeyene gazap eder, dua edeni sever.

Hocam küçük şeyleri de duada söyleyelim mi?

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki; “Ayakkabının bağcığı kopsa Allah’tan iste.” Yâ Rabbi!

İşte görüyorsun, ayakkabımın bağcığı koptu. Ver yâ Rabbi! Bakarsın, birisiyle gönderir. O zaman anlarsın Allah'ın duaları kabul edici olduğunu. İmanın kale gibi sağlam olur.

Zikir bitince dua edeceksiniz. Ana babanızı duadan unutmayın. Din kardeşlerinizi duadan unutmayın. Sizin sırtınız pek, karnınız tok ama nice aç insan var, nice sıkıntıda insan var. Onun için onları unutmayın. Müslüman mazlum kardeşlerinizi unutmayın, onlara da dua edin. Geçmişlerinize dua edin. Çocuklarınıza dua edin. Ana babanıza mutlaka dua edin. İnsanın hocası ana babasından önde gelir çünkü Peygamber vekilidir. Ona da dua etmeniz lazım. Bizi de duadan unutmayın.

Ben size zikir telkin edeceğim. Beni dinleyin. Can kulağıyla dinleyin. İçinize iyice yerleşsin. *Lâ ilâhe illallah Lâ ilâhe illallah Lâ ilâhe illallah*. Buyrun, beraberce söyleyin de Allah şahit olsun. *Lâ ilâhe illallah Lâ ilâhe illallah Lâ ilâhe illallah. Allah Allah Allah*. Şimdi ağzınızı yumun, gözünüzü kapayın. İçinizden düşünür gibi *Allah* demeye devam edin.

Allah mübarek etsin. İşte böyle içinizden, sessizce *Allah* demeye devam edin. Yolda, işte, tarlada, tezgahda, bahçede, dükkanda, evde, otururken, yürürken, yatarken kalbiniz Allah'ın zikriyle meşgul olsun. Zamanınız değerlendirilsin, boşa gitmesin, heba olmasın, âhirette büyük sevaplar kazanın.

Bizim yolumuz Peygamber Efendimiz'in sünnetine uymak yoludur. Sünnet-i seniyyeyi öğrenin. Hadis kitaplarını okuyun, uygulayın. Basit bir hadis kitabı olarak okuyabileceğiniz, tercüme edilmiş bir kıymetli eser olarak İmâm-ı Nevevî'nin *Riyâzü's-Sâlihîn*'ini tavsiye ederim. Tekrar tekrar okuyun, bitirin, okuyun, başlayın, okuyun, tekrar bitirin.

Hadisleri okuyun ve tatbik edin. Farzları vaktinde, güzelce, şartlarına uygun olarak yapın, sünnetlere riayet edin, âdâbı gözleyin. Farz namazları camide, cemaatle kılmaya çalışsın erkekler. Hanımlar da evlerinde evvel vaktinde kılmaya çalışsınlar. Farz namazlardan ayrı beş sevaplı namaz var, Peygamber Efendimiz onları tavsiye ediyor, kılın.

Bir; sabah namazından sonra işrâk namazı. Camide oturulur, Kur'an okunur, zikir yapılır filan. Güneşin doğmasına yarım saat kadar geçince kılınır işrâk namazı. Hac ve umre sevabı var. Çok kıymetli bir namazdır. Onu kılın. Sabahla öğlenin arasında duhâ namazı vardır - dört rekat, daha fazla olabilir - onu kılın. Akşam namazının sünneti arkasından evvâbîn namazı vardır - iki rekat ve daha fazla - onu kılın, çok sevaptır, günahların affına sebeptir. Yataırken abdest alın, iki rekat, dört rekat namaz kılın, yatın. Çok sevaptır. Bütün gece melekler etrafınızda bulunur, bütün gecemiz ibadete yazılır. Geceleyin de uykunuzu bölüp sahura kalkar gibi teheccüt namazı kılmaya kalkın. O da çok sevaptır, dünyadan ve dünyanın içindeki her şeyden daha hayırlıdır. Bu namazları tavsiye ederim.

Pazartesi Perşembe günleri - mümkünse - oruç tutun. O müslüman olan Bulgar İbrahim kardeşimizin de söylediği gibi daha müsaitse durumunuz bir gün oruç tutup bir gün iptal ederek de sevap kazanabilirsiniz. Her Arabî ayın başında, ortasında, sonunda oruç tutarsanız aynı şekilde sevap kazanırsınız. Arabî ayların

eyyâm-ı biyzinde - 13-14-15'inde - oruç tutmak sünnettir. Recep ayında oruç tutmak Efendimiz'in çok yaptığı bir şeydi. Şaban'da da oruç tutardı. Şevval'in altı gün orucu, Zilhicce'nin dokuz gün orucu, Arefe günü orucu, Muharrem'in 9, 10, 11'i oruçları. Bu oruçları tavsiye ediyor Peygamber Efendimiz. Unutmayın, tutmaya çalışın.

Başka sevaplı işler nelerdir?

İlim öğrenmek sevaptır. İlim öğrenin. İlim yolu en sevaplı yoldur. Dinî bilgilerinizi sağlam yerlerden, tereddütsüz, öğrenin. Acaba şöyle miydi böyle miydi değil; az ve öz, sağlam ve temiz bilgi sahibi olun. Asıl kitaplardan okuyun. Hurafelere, bidatlere sapmamaya başka çare yoktur. Büyük alimlerin asıl kitaplarını okumak lazım. Öğrendiğini öğretmeniz lazım. Hiç kimseye öğretmeseniz ailenize, çoluk çocuğunuza öğretin. Öğretecek kabiliyetiniz yoksa çocuklarınızı dinî tahsile yollayın, dindarlığı öğrensin, dini öğrensinler.

İslâm'a hizmet etmek çok sevaptır. Malınızla, canınızla sözünüzle, her türlü imkan ve müktesebatınızla İslâm'a hizmet edin, buna cihat derler, o zaman çok sevap kazanırsınız.

Fakirleri, yetimleri, yoksulları gözetin; dullara göz kulak olun, yardım edin. Hayır, hasenât yapın. Paranızla cami, çeşme, medrese, köprü, yol, han, hamam yaparak İslâm'a hizmet edin, faydalı olun.

Sevaplı işleri yapmaya koşturmak vazifeniz olsun. Günahlardan kaçınmak ikinci büyük vazifeniz olsun. Hatta o birinci gelir. Günahlardan kaçınmak daha önde gelir. Çünkü mecelle-i ahkâm-ı adliyenin kaidesidir;

دفع المفسد اولى من جلب المنافع

Def-i mefâsid celb-i menâfiden evlâdır.

Günahlardan kaçınmanın o bakımdan daha da iyi olduğu, fıkıh kaidesi olarak, mecelleye böyle intikal etmiş. Aklınızda kalsın. Günahlardan kaçınmaya takvâ derler. Hepinizin takvâyı şiar edinmesi lazım. Muttekî kul olması lazım.

Üçüncü tavsiyem Allah insanı güzel huyuyla seviyor; huyu güzelse seviyor, huyu kötüyse sevmiyor. Hacı da olsa hoca da olsa ibadetini de yapsa huyu kötü oldu mu sevmez Allah. Ama namaz kılıyor? Kılıyor ama huyu kötü. Hasetçi, kindar, zalim, gaddar, menfaatperest, kalleş, vefasız, sadakatsiz, sözünde durmaz, dönek, yalancı vesaire. Allah sevmez. Hacca gitti? Gitti ama huyları bırakmamış. Oruç tutar? Oruç tutar ama kötü huyları devam ediyor. Onun için iyi huylu olmak çok sevaptır.

Ekseriyetle insanlar takvâsından dolayı ve iyi huyundan dolayı cennete girecek, 30 defa hacca gitti diye değil, huyu güzelse. Hacca gittiği zaman bile, *ve la cidâle fe-la refese ve la füsuka fi'l-hac*. Hacda cidal olursa, geçimsizlik, kavga, mücadele, füsûk olursa, refes olursa o zaman sevabı gider.

Refes ne demek?

Müstehcen sözlerle işler demek. Ne müstehcen iş olacak ne müstehcen söz olacak.

Sonra füsûk ne demek?

Allah'ın emrini tutmamak. Allah'ın emrinden dışarıya çıkmak. Günah işlemek. Hacca giderken onları yaptı mı o zaman haccın sevabı kalmıyor. Onun için güzel huylu olmak çok mühimdir.

Bir kadın bir kediye kızmış, hapsedmiş, yemek de vermemiş. Kedi orada ölmüş. Ondan dolayı cehenneme gitti diye Peygamber Efendimiz hadîs-i şerîfnde bildiriyor. Bir başka kadın çölde susamış bir köpeğe, kuyuya inmiş, pabucuyla su almış, su ikram etmiş. Bu yazık aşağı inemez, susuz kalmış diye, kap da yok naylon maşrapa da bir şey de yok, pabucunu biriktiriyeye, köpeğin inemediği suyun kuyusuna daldırmış. Yukarıya çıkartmış, o da yalayıp su içmiş. O köpeğe merhametinden o kadını cennete sokmuş Allah. Hem de o kadın fahişeymiş, kötü kadınmış.

Ama Allah işte gönlüne yumuşaklık verince döndürür. Cennetlik yapacağı zaman, sevdi mi döndürür, tevbe ettirir, pişman ettirir, iyi yola döndürür, ne yapar eder cennetine sokar. Kötü huylu da bir kediyi öldürdü diye cennetlik oluyor. Kedi öldürmek katillik değildir ama merhametsiz olduğundan cehenneme

girdi, kötü huyundan dolayı. O bakımdan iyi huylu olmaya çok çalışacaksınız, kötü huylarınızı atmaya çok dikkat edeceksiniz.

Sizde, bizde kötü huy yok mudur?

Çoktur. Vardır. Tembellik vardır. Bilgisizlik vardır. Cahillik vardır. Kindarlık vardır. Haset vardır. Gıybet vardır. Dedikodu vardır. Bir sürü kötü huy vardır. Bunları bırakacağız. İyi huylu olacağız. Kamil müslüman olacağız, olmaya çalışacağız.

Üç mühim yönden cenneti kazanmaya cehennemden kurtulmaya çalışacağız. İbadetleri yaparak; Namaz, oruç, zekat, hac, zikir vesaire. Günahlardan kaçarak; takva yoluyla. Üç; ahlakımızı güzelleştirerek. Olgun, güzel, kamil bir insan olarak. Allah muvaffak etsin.

Her biriniz bir Fâtiha, üç *Kulhuvallah* okuyun, duanızı yapayım. Bunları Peygamber Efendimiz'e hediye edelim öyle.

إِنَّ الَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللَّهَ يَدُ اللَّهِ
فَوْقَ أَيْدِيهِمْ فَمَنْ نَكَثَ فَإِنَّمَا يَنْكُثُ عَلَى نَفْسِهِ
وَمَنْ أَوْفَى بِمَا عَاهَدَ عَلَيْهِ اللَّهُ فَسَيُؤْتِيهِ أَجْرًا
عَظِيمًا⁶

Bu bir sözleşmedir, ahittir, akittir, bey'attır. Ahdinize, sözünüze, sadakat gösterin. Sadakat gösterenlere ecr-i azîm verilecek. Vefasızlık etmeyin. Yoldan dönmeyin. Geri kalmayın. Sırât-ı müstakîmden sapmayın. Nefse, şeytana uymayın. Allah'ın rızası yolunda sağlam yürüyün.

Allahu Teâlâ hazretleri sizi cennetiyle cemaliyle müşerref eylesin. Dünyada marifetullahına erdirdisin. Güzel işler yaparak ömür geçirmenizi nasip eylesin. Aşkullahı, muhabbetullahı içinize yerleştirdin. Huzuruna sevdiği, razı olduğu kullar olarak varın, cennetiyle cemaliyle müşerref olun. Allah feyzinizi çok etsin. Hepinizden razı olsun.

⁶ 48/ Fetih, 10.

SORULAR VE CEVAPLAR

Ben filanca yerde öğrenciyim. Hocalarımla ve derslerimin bana bir şey vermediği kanaatindeyim. Acaba burayı bıraksam şuraya gitsem mi?

Muhterem kardeşlerim; o gideceği yerde de hocaları fena olsa orada da bir şey alamaz. Bu bir şey almak biraz iyi hocaya bağlıdır, biraz da insanın kendisine bağlıdır.

Lokman Hekim'e "Bu kadar güzel ahlakı nereden öğrendin mübarek?" diye sormuşlar. "Ah-laksızlardan öğrendim." demiş. "Nasıl öğrendin?" "Şu ahlaksızlığı gördüm; kötü, hoşuma gitmedi. Ben bunu yapmayayım." dedim. İnsan ahlaksızdan bile ahlak dersi alabilir.

Köpekten, kediden ders alan evliyâullah büyüklerimiz var. Birisine "Murakabeyi nereden öğrendin?" diyorlar. "Kediden öğrendim." diyor. "Kedi fare deliğinin karşısına getirmiş, oturmuş, gözlerini açmış, öyle dikkatli bakıyordu ki bakalım fare çıkacak mı? Bu fareyi bu

kadar gözlerse ben Rabbimi niye gözlemeyeyim, dedim.” diyor. Kediden, fareden ders çıkartır insan.

Horozdan cömertlik dersi çıkartır. Kabadayı kabadayı ortalıkta dolaşır, yemi bulur, [öter.] Bizi horozumuz çağırıyor diye öbür taraftaki tavukların hepsi gelir. İşte burada yiyecekler. Çekilir kenara. Yemez, yedirir. Aferin horoza! Yemiyor, yediriyor. Ne cömert! Oradan ders alır insan.

Onun için bu kardeşime diyorum ki bulunduğun yerde sen de öyle ders almaya çalış.

Ulûm-u dinîyye ikiye ayrılır: Din ilimleri. Bir; alet ilimleri. İki; yüksek ilimler. Ulûm-u âliye, ulûm-u ‘âliye. Birisi ‘ayın ile, birisi hemze ile medli elif ile. Alet ilimleri öğrenmeden olmaz. Ulûm-u âliyenin temeli âlet ilimleridir. Âlet ilimleri de tatlı değildir. *Nasara yensuru* çekmekten bir zevk olmaz. Ama o aletler elde edilecek, onlar öğrenilecek de yüksek ilimler ondan sonra öğrenilecek. Onun için o alet ilimleri o okulda öğrenirsiniz.

Hocalar bazen öğretmezler. Çünkü bilmezler. Ben üniversitelerdeki hocalarından biliyorum, benim çalıştığım fakülteden hocalar biliyorum ki konusunu bilmezdi, bilmiyordu. Ünvanı alır; doçent olur, profesör ünvanı alır ama vallahi bilmiyor. Alim değil. Bilmiyor. Sah-tekâr. Kuru bir palavra. Balon. Bilmiyor, kendi konusunu bilmez.

Neden?

Kendi konusunda misaller verdim. İslâm Tarihi ise İslâm Tarihi kaynakları hep Arapça'dır, Farsça'dır. Onları bilmiyor. Tasavvufsa yine Arapça'dır, vesairedir. Bilmiyor. Okumamış. Tasavvuf kürsüsünde, metres tutmuş özel hayatında, zina halinde yaşıyor. Şimdi bu adamdan ne olur? Bu kel adamdan ne hâsıl olur? Bir şey hâsıl olmaz. Üniversitelerin hâli böyleyken, öteki daha aşağıdaki seviyedeki ilim müesseseleri daha berbattır. Maalesef berbattır. Onun için talebenin hocaya bağlı kalmaması lazım. Hocayı aşması, hocadan geçmesi lazım. Bizim ihvanımız öyledir.

Benim ihvanımdan bir doktor kardeşim imtihana girdiği zaman doktor demiş ki; "Filanca

hastalığı nasıl tedavi edersin?” Benim bir başka ihvanım da tıpta uzmanlık sınavında geçen sene birinci oldu. Bir tane o. Şimdi birinci. Profesör sormuş: “Filanca hastalığı nasıl tedavi edersin?” O da demiş ki; “Şöyle şöyle yaparım. Şu şu ilaçları veririm. Şu şu tedbirleri alırım. O hastalığı öyle tedavi ederim.” Profesör yüzüne bakmış: “Ben derste hiç böyle şeyler anlatmadım. Benim anlattıklarım değil bunlar. Tamamen başka bir şey anlatıyorsun.” Yanındaki Amerika’dan yeni gelmiş doçent, profesöre eğilmiş demiş ki; “Hocam tamam. Amerika’da şimdi böyle tedavi ediliyor. Şimdi Amerika’da bu hastalığın tedavisi böyle.” demiş.

Profesör olmuş ama tıp neşriyatını, gelişmelerini takip etmiyor. 20 yıl, 30 yıl önce okuduğu bilgilerle talebeye ders veriyor. Ama talebe onun bu eksikliğini görmüş, tıbbî neşriyatı takip etmiş. Hakikaten hastalığı tedavi etmek için kendisini yetiştirmeye çalıştığından en son bilgileri elde etmiş.

Biz böyle talebelik istiyoruz. Talebe böyle olmalı. Hatta hocalar aslında talebeye bilgi ver-

mezler. Metod verirler, çalışma aşkı şevki verirler. Talebe kendisi çalışır, gelişir. Asıl kıymetli hoca talebesine bu ruhu aşılatabilen insandır.

Onun için bana bu soruyu soran kardeşlerime; okul değiştirmeye lüzum yok, zihniyet değiştirmeye lüzum var. Okul iyidir. Okulda kendiniz çalışırsınız, hocaların eksikliğini telafi edersiniz diyorum.

Allah hepinizden razı olsun. Ben burada minderde oturuyorum, karşımda soba ile duruyorum. Siz halıda oturuyorsunuz. Halı da kuru taşın üstüne oturmaktan iyidir ama yine biraz zordur. Dışarıda kalmaktan, içeride durmak iyidir. Burası dışarıdan daha avantajlı ama yine soğuk içerisi.

Allah ecirinizi, sevabınızı çok versin kardeşlerim. Şu hayatın hakiki manasını anlayıp da bu hayatı Allah'ın rızasına uygun geçirmenizi nasip etsin. Feyzinizi çok etsin. Allah âhirette pişman olmayacağınız bir hayat sürmeyi nasip etsin. Huzûr-ı Rabbi'l -izzete vardığınız zaman...

Ben Gümüşhaneli hazretlerini düşündüm, “Hepsini isterim yâ Rabbi!” demiş. Sanıyorum ki o kendisine mükâfatların hepsini istiyorum, demedi. Tahminime göre Gümüşhaneli hocamız “Senin şu ihvanını, şu ihvanını, şu ihvanını bağışladım.” deyince “Hepsini istiyorum.” dedi...

el-Fâtiha...

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN
18 Recep 1416 / 10.12.1995
Özelif Camii/ Ankara

[Bütün DİĞER ÇEŞİTLİ KONUŞMALAR'a PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

